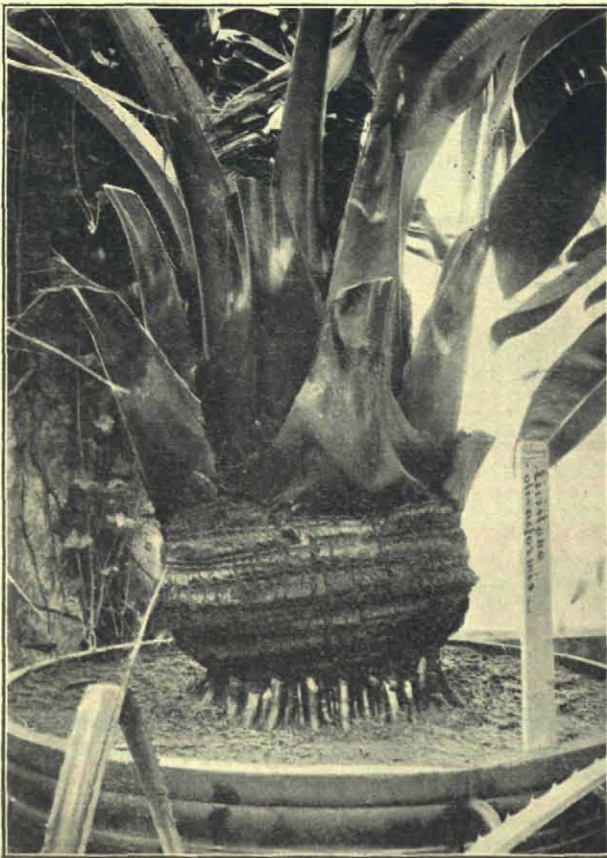

met de ruige stam van *Livistona* staat een weinig naar links een *Arecapalm* met kaarsrechte gladde stam met duidelijk stengelomvattende bladen. Typisch zijn verder de kleine *Sabals*. De plant

Livistona olivaeformis.

toont aan den éenen rand van de kuip de bladen en aan de andere zijde een boven de aarde uitstekend deel van de wortelstok, die schuin naar beneden groeit. *Chamaerops* is de eenige palm, die nog in Europa voorkomt.

J. A. HONING.

(Wordt vervolgd).

HOOR EN WEDERHOOR.

Aalscholvers en Eenden. *)

Geachte Heer *Thijsse*!

Mag ik even het volgende antwoorden op uwe regelen onder mijn stukje.

Mijn oordeel is en blijft dat iemand, die uit zuivere natuurliefde er op uittrekt en wil mede gaan leven met al wat leeft om hem heen, en bewondering gevoelt voor planten- en dierenleven, niet met voldoening op zijn dagtaak neer kan zien, wanneer hij even voor het naar huis gaan een paar honderd aalscholvers moedwillig neerschiet,

*) Bedoeld is *Anas boschas*.

zonder dat iemand hem dit baantje opdroeg. Dat is, *onpartijdig beoordeeld*: *schiellust*, en geen natuurliefde.

De onweerstaanbare drang, om dieren te doden, die vele menschen bezielt, heeft niets te maken met natuurvor-sching, natuurzin of hoe men dat anders noemen wil. Om dien doodingsdrang te bemantelen, verzint men er dan maar wat op: men zegt dan b.v. „die dieren zijn schadelijk,” of: „er zijn er genoeg,” of: „ze trekken hier maar door” etc., maar dit alles neemt niets af van de *werkelijke waarheid*, die is: *de daad wordt gedaan uit lust tot doden*.

Het beste geneesmiddel voor die kwaal is het grondig en diep bestudeeren van de natuur. Door diepe studie ontstaat de bewondering en deze verhindert het doden. Wanneer iemand een hondje heeft, dat hij niet kent en nooit gadegeslagen heeft, dan zal 't hem niet veel kunnen schelen, dat het doodgeschoten wordt, maar nooit zal hij dit toelaten, wanneer hij het jaren lang bestudeerd heeft en het heeft leeren waardeeren. In het bewuste stuk van den heer Houwink kwam er bovendien nog zoo allervreemdst naief achter de groote verbazing, dat de politie hem proces-verbaal maakte en hem deze edele daad verder belette. Hij had minstens een medaille van natuurverdienste verwacht zeker.

En, mijnheer *Thijsse*, wat nut en schade der cieren betreft nog het volgende:

Ik stel voorop, dat, (en dit ziet iedereen natuurlijk in) voor de natuur zelf, geen enkel dier schadelijk is, zoodra men de geheele natuur ongestoord haar gang laat gaan. Maar U heeft het natuurlijk over de schade *voor den mensch* nu de natuur eenmaal door menschenhand zoo onevenredig is gemaakt met daar iets te veel en hier iets te weinig.

Zoudt U denken, dat er één mensch op de wereld is die precies kan berekenen het nuttige of het schadelijke van het optreden van een of ander levend wezen voor het menschenleven als een complex? Dat is gewoonweg onmogelijk, en dat zal het ook wel altijd blijven. Neem als voorbeeld maar eens *één individu* van een Aalscholver. Hij zal veel visch eten, die de mensch ook lust, best; maar hij zal visch eten, die de mensch niet lust; hierdoor maakt hij de levenskansen van de eetbare grooter; hij zal veel visschen eten, die aan schadelijke parasieten lijden en hierdoor weer nuttig blijken te zijn. De visschen, die hij verslindt, zijn weer de vervolgers van andere wezens, die op hun beurt weer nuttig voor den mensch kunnen zijn enz. enz.

Het is onmogelijk, om den invloed van het leven van één dier op de omgeving op een blaadje papier neer te schrijven, door slechts een paar feiten uit zijn leven aan te teekenen. Het is zelfs onmogelijk, om dit te doen van een *individu*. Elk levensverschijnsel sleept honderden van gevolgen met zich mee voor plantenleven, dierenleven en delfstoffen complex.

Zoo ook met de eenden, wier schade U beschrijft voor een of ander arm keuterboertje. Tegenover deze schade staat weer het nut, dat ze verrichten door het opeten van vele lastige visschen en flakken, door het met visch bevolken van vischarme wateren, daar zij heel vaak visch-eieren aan hun veeren hebben zitten en deze naar elders meenemen. (Zie Naumann). Daar staat weer tegenover, dat ze ook op deze manier roofvisschen naar die wateren medenemen, die weer schadelijk voor den mensch kunnen worden daar ter plaatse, maar diezelfde roofvisschen kunnen ook door dunning der gelederen van de overige visschen de levensomstandigheden van deze laatsten beter maken. Bovendien zijn die roofvisschen weer het eenige voedsel van een ander dier, die op zijn beurt weer veel nut voor den mensch verricht, en dus moet blijven bestaan.

Is er ooit een eindpunt te vinden voor een wetenschap-

pelijke behandeling van den invloed van een dier of plant op den aardbodem? Zeer zeker niet. Ieder levend individu van elke soort ondervindt weder de gevolgen van elke verandering en van elke natuurdaad. U is bang dat er te veel zullen komen van elke soort. Laat ons als voorbeeld de eenden nemen*). Wanneer de menschen de slechtvalken, de arenden, de havikken niet wegschoten, zouden er dan te veel eenden komen? Zeker niet, want deze vogels leven er van. En waarom worden die roofvogels weggeschoten? Omdat ze o. a. ook eenden eten!!

O! paradox van menschenwijsheid!

Wanneer de vossen, marters, bunzings niet opgeruimd werden, zouden er dan te veel eenden komen? Zeker niet, want deze leven er van, en dit wordt hun toch weer als schade aangerekend. Kan 't dwazer?

Wanneer men de eksters, kraaien, raven niet als schadelijke vogels wegschoot, zouden er dan te veel eenden komen? Zeker niet, want deze vogels leven van vele eendeneieren, en dit kan de mensch ook weer niet uitstaan, en daarom schiet hij dan weer die eierdieven dood.

Ziet U welke paradoxen men ontmoet, wanneer men de handelingen van de menschen jegens de dieren nagaat?

Hoe dit komt? Zooals ik reeds zeide: omdat de menschen die dieren niet doodschieten om een of andere schade, die zij heeten aan te richten, maar uit aangeboren en door oefening tot volmaking gebrachte schietlust, die dan deze, dan gene, nooit steekhoudende, verontschuldiging uitdenkt, voor de als „slecht” voelbare daad.

U kunt mij evenmin wijsmaken, dat iemand, die uit natuurliefde er op uittrekt, aalscholwers gaat doodden, omdat een of ander arm visschertje er nadeel van heeft, of een of ander rijk grondbezitter zijn boomen er door ziet benadeeld. Dat moet die man dan zelf maar weten in dat geval.

Met vriendelijke groeten,

Den Haag.

BOLLEMAN v. D. VEEN.

*) Dr. Liebe klaagt in zijn „Schritten” juist over het zeldzaam worden der eenden door toedoen van den mensch: rietmaaien etc.

Dierenbescherming en liefde voor de natuur.

De Redactie van de Levende Natuur verleent mij eenige ruimte om mijne zienswijze te verdedigen tegen die van den Heer B. v. de V. Reeds geruimen tijd geleden, ontving ik van den Heer B. v. de V. een schrijven van gelijken toon als het artikeltje, waarvan de inhoud mij niet toescheen, als door een natuurvriend in de pen gegeven: doch meer een uitvloeisel van verontwaardiging van de zijde van een propagandist voor te overdreven vogelbescherming; getuige ook de mij toegezonden drukwerkjes bij dit schrijven. Mijne eerste opwelling was, de minder vleierende bewoordingen, (vrijwel dezelfde als in het artikeltje) uitvoerig te beantwoorden; doch overdenkende dat de daaraan besteede tijd onnut zou zijn, besloot ik den Heer B. v. de V. eenvoudig te schrijven, dat ik bedankte voor de vleierende bewoordingen aan mijn adres, doch gemeend had, dat de toon tusschen natuurvrienden eigenlijk anders moest zijn; waardoor ik weinig lust gevoelde, hierop verder in te gaan. Ik verklaarde mij echter gaarne bereid, in een vakblad eens van gedachten te wisselen, zonder echter mij te willen houden aan den toon, die in het schrijven doorstraalde. Nu de Heer v. de V. toch daarin weer is vervallen, (wat mij zeer spijt); zoodanig zelfs, dat ik veel woorden niet gaarne herhalen zou, nu meen ik toch niet te mogen achterblijven met aan te tonen, dat een werkelijk natuurvriend, inderdaad geen slachthuisbewonderaar behoeft te zijn. Doch hierover

verder niet meer, het woord alleen maakt elk natuurvriend wee, en is zeker niet op zijn plaats in een blad, waar ieder zijn best doet, datgene van zijn gevoel voor de natuur weer te geven, wat hij meent het beste, en meest interessante te zijn voor anderen. Ons reisje naar Giethoorn was er zoo een; aan het tochtje daarheen, was verbonden eene uitnoodiging van de eendenkooikers om eens eene opruiming te houden, onder de tweeduizend nesten Aalscholwers, die niet voor de aardigheid moesten worden vernietigd; doch zeer zeker, omdat ze het bestaan van de eendenkooi bedreigden.

Dit is het eenvoudige feit zonder meer. Beschouwt men dit nu uit het oog van de kooikers, die in het vernietigen van hun kooi een bedreiging van hun bestaan of levensonderhoud zien; die nu reeds kunnen uitrekenen, dat binnen een niet al te lang aantal jaren, de kooi zal moeten ophouden te bestaan, als niet spoedig tot eene algeheele uitroeiing zal kunnen worden overgegaan; dan is dit een jammerlijk feit voor hen, dat elke poging van hunne kant wettigt, om tot deze uitvoering over te gaan; tot welke poging naar ik vertrouw, alle natuurliefhebbers zullen meewerken, die slechts een geweer kunnen vinden en tijd om daaraan mee te doen; ook vermoed ik dat de Heer Thijssen dan zelf zal meegaan; zooals ik uit zijne juiste beschouwing van de zaak in de noot opmaak.

Wat deze aalscholwers voor kwaad doen? Maken we de berekening eens even. Er zijn ongeveer 2 à 3000 nesten, zeggen we 2500×2 voor de ouden is 5000×3 voor de jongen is 15000 vogels. Dit is niet overdreven, doch eenvoudige onomstootelijke waarheid. Elke vogel eet per dag ± 1 kilo visch (het is gewoonlijk meer), maakt 15000 kilo per dag. Is het wonder dat het Giethoornsche Wiede leeg is? dat de Beulakker en Belter even leeg zijn en blijven, ondanks alle pogingen van de Heidemaatschappij, om elk jaar visch te pooten? Bijna nooit zien de visschers een volwassen karper in hun netten, en de klacht wordt van jaar tot jaar grooter: Waar blijft toch al die visch?

Daarop antwoordt de Heer v. de V. in zijn schrijven aan mij: Moet Keizer Visscher dat dan alles alleen voor zich, moet die alleen daarvan profiteren, en niet die onschuldige lieve vogels, die niet anders kunnen eten? Het woord Keizer Visscher, deed mij pijn, uit den mond van een natuurliefhebber, die een naam geeft aan een klasse van menschen, die het toch al zoo hard hebben; zou het woord „lieve vogel” en „keizer visscher” in één adem genoemd in den mond van een natuurliefhebber wel passen; een natuurvriend heeft toch ook gaarne dat zijn natuurgenooten, die een soberen strijd om het bestaan voeren, kunnen leven — om dien strijd te volbrengen als een noodzakelijk gevolg van hun bestaan? of moet de natuurvriend zijn liefde zoover uitstrekken, dat hij het wel en wee der vogels schat boven dat van zijn eigen natuurgenooten. Hier roep ik uit; „Niet al te veel sentimentaliteit” en overdrijving, natuurliefhebbers! Om dit bestaan te bestendigen is uitroeiing van deze vogels noodzakelijk; onze pogingen, die eerdaagsch in 't werk zullen worden gesteld, om toestemming van Provinciale Staten te verkrijgen, tot deze uitroeiing, zullen hoop ik volgaarne worden ingewilligd. Hiermede sluit aan het bedrijf van eendenkooien. Ook deze vind ik zoo mooi zegt de Heer v. de V.? Zeer zeker, doch niet omdat talloze eenden daar hun dood vinden, doch eenvoudig, omdat daarin steeds een flora en fauna is, die een natuurliefhebber niet op veel plaatsen aantreft.

Dat ten slotte daar eenden worden gevangen, is nu eenmaal het gevolg van het kooikers-bedrijf. Uitgaande van het standpunt van eene gewone levensbeschouwing (niet die van een sentimentaliteitsmensch of vegetariër, want